

PERSMEDEDELING

15 juli 2022

DERDE RAPPORT VAN DE OPDRACHTHOUDER PFAS

Vandaag stelt de Opdrachthouder voor de coördinatie van PFAS in Vlaanderen, Prof. Dr. Karl Vrancken, zijn inmiddels derde rapport voor aan de Vlaamse Regering.

Een eerste gedeelte van dit rapport behandelt de vele **wetenschappelijke onderzoeken** die rond PFAS lopen in Vlaanderen, of die recent werden afgerond. Enkele bevindingen uit het rapport:

- We vinden PFAS zowat overal: in **bodem, grondwater, voeding, zwevend stof en depositie**. Maar niet in elk staal en slechts uitzonderlijk op niveaus die een risico inhouden. Risico's zijn er pas als de verspreiding ook tot blootstelling leidt boven de gezondheidkundige grenswaarde.
- Bij 14% van de Europese tieners leidt de blootstelling aan PFAS tot bloedwaarden boven de strengste (door Europa vooropgestelde) gezondheidkundige grenswaarde (6.9 ng/l). De hoogste PFAS-**bloedwaarden** worden gemeten in Noord- en West-Europa. In Vlaanderen lopen drie verschillende studies om de impact van PFAS-blootstelling op de gezondheid in kaart te brengen.
- Het Vlaamse **drinkwater** voldoet aan de huidige norm van de Europese drinkwaterrichtlijn. Op termijn (5 jaar) zal deze norm nog verstrengen. Hierop moeten de drinkwatermaatschappijen zich verder voorbereiden, vermits deze toekomstige norm nog niet overal wordt gehaald.
- PFAS in **zwevend stof in de buitenlucht** nabij 3M bevat meetbare concentraties van (vooral) PFOS en PFOA, maar dit leidt niet tot overschrijding van de voorgestelde toetsingswaarde.
- Precieze informatie over blootstelling aan PFAS **binnenshuis** is voorlopig beperkt. De eerste resultaten van onderzoeken in Vlaanderen (PFAS@home) maken alvast 1 zaak duidelijk: poetsen helpt.

Het nieuwe PFAS-rapport voorziet ook een set van **aanbevelingen**.

Het hoofdkenmerk van PFAS is dat deze fluorverbindingen niet vanzelf afbreken, en zich dus op lange termijn blijven opstapelen. Het is technisch mogelijk om ze uit bodem en grond te verwijderen, maar ze **volledig afbreken is niet evident**. Waar de aanwezigheid van deze stoffen zich vandaag op de meeste plaatsen onder de drempel bevindt, moeten we er over waken dat we **verdere aanrijking**

vermijden. Op langere termijn moeten we erg lage concentratie-eisen opleggen en respecteren, tot onder wat nog meetbaar is. Innovatie moet ons daarbij helpen. In risicozones is de reden van PFAS-verontreiniging relatief gemakkelijk te achterhalen. Zo herkennen we gemakkelijk de plaatsen waar in het verleden brandweeroefeningen en interventies gebeurden met schuim dat PFAS bevatte. Maar uit de onderzoeken zien we dat PFAS ook **algemeen verspreid** is, vaak zonder duidelijk aanwijsbare bron..

Kennis en wetenschappelijk inzicht van de risico's en de verspreiding zijn essentieel om de gezondheidseffecten van PFAS-verontreiniging te beperken. PFAS en andere chemische producten die kunnen schadelijk zijn voor de gezondheid worden gebruikt in of op vele dagelijkse producten (verpakking van voeding, regenjassen, schoenen, cosmetica). We moeten niet enkel de productie en de eindverwerking van vervuilende stoffen aanpakken maar ook zowel in de industrie als thuis het gebruik van bepaalde producten aanpassen. We moeten PFAS uitfasen en uitkijken naar alternatieven. We hebben nood aan een **systemische aanpak**, anders beschadigen we met onze oplossing andere belangrijke inspanningen die we voeren rond klimaat en circulaire economie. De aanpak van de PFAS-problematiek, en die van soortgelijke gevaarlijke stoffen – verdient een geïntegreerd beleid rond zowel milieu als volksgezondheid.

In het dossier rond Zwijndrecht sloot de Vlaamse overheid op 6 juli 2022 een **saneringsovereenkomst** met 3M waarin het bedrijf verantwoordelijk wordt gesteld om de volledige factuur van de aangerichte vervuiling, inclusief de sanering en de afgeleide milieu-, economische en gezondheidsschade te vergoeden. De PFAS-opdrachthouder zal de Vlaamse overheid bijstaan met technisch en wetenschappelijk advies in de uitwerking van de maatregelen die in de overeenkomst worden voorzien. Bovendien zal hij mee faciliteren dat de **belangen van de verschillende stakeholders** evenwichtig aan bod komen bij het uitwerken van de concrete regelingen.

“Het akkoord van vorige week is een belangrijke scharnierpunt in de aanpak van het PFAS-dossier in en rondom Zwijndrecht,” benadrukt Karl Vrancken. *“Het is tegelijk slechts 1 stuk van de 3-ledige puzzel die gelegd moet worden: de PFAS-productie en bron van verontreiniging op de 3M-site, de uitvoering van de Oosterweelwerken en de bescherming van de gezondheid van de omwonenden. De komende maanden werken we op het huidige elan verder om via onderzoek en overleg tot een gedragen oplossing te komen waarbij de verschillende stukken correct op elkaar aanhaken”.*

Het derde rapport van de PFAS-opdrachthouder wordt vandaag voorgelegd aan de Vlaamse Regering, en is meteen daarna publiek beschikbaar op de PFAS-website:

<https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/derde-rapport-opdrachthouder>